

УДК 378.147+371.322+376.68

Юсипчук У.В., Мергель Т.В., Галюк Н.М.

Виробнича лікарська практика з внутрішньої медицини у студентів п'ятого курсу медичного факультетуКафедра внутрішньої медицини №2 та медсестринства (зав.каф.- проф.І.П. Вакалюк)
Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

Резюме. У статті показано, що проведення виробничої практики на п'ятому курсі медичного факультету ведеться за концепцією постійної співпраці керівників практики та студентів, при організації якої оцінюється початковий рівень умінь та навичок, ставиться завдання їх закріплення та розвитку, а наприкінці кінцевий контроль ступеня оволодіння, який відіграє вирішальну роль для наступного етапу – інтеграції знань, самостійно поглибленого обстеження та лікування хворих, та безпосередньої підготовки до державної атестації. Важливу роль відіграє той факт, що студенти проходять виробничу практику впродовж семестру, що дозволяє тісніше співпрацювати з керівниками зі сторони викладачів кафедри.

Ключові слова: кредитно-модульна система, внутрішня медицина, виробнича практика, поточний контроль, підсумковий модульний контроль.

На даний час відбулося входження вищої медичної освіти в єдиний європейський простір, про що наголошується Болонською угодою, але залишається актуальною задачею адаптації задекларованих принципів до існуючих реалій та багаторічних напрацювань. Упровадження кредитно-модульної системи потребує диференційованого підходу до реорганізації та реструктуризації існуючої системи навчального процесу [3]. Велика увага у сучасній національній вищій освіті надається модернізації і реформуванню, спрямованому на приєднання до Болонського процесу. Одночасно впровадження кредитно-модульної організації навчального процесу передбачає акцентування самостійної роботи студента [4]. Однак надмірна акцентуація на фантомні методи не виправдовує себе належним чином, оволодіти практичними навиками студент може лише на пацієнті. У свою чергу, беручи до уваги положення про діалектичний зв'язок правила єдності свідомості і діяльності, а також принципу активності особистості, вивчення спеціальності має відбуватися в умовах, наближених до професійної діяльності. Виробнича практика дозволяє закріпити практичні навички, отримані у процесі навчання, виробити здатність до прийняття самостійного рішення в питаннях діагностики і лікування, освоїти порядок оформлення медичної документації, навчитися правильно поводитися у трудовому колективі та приймати колегіальні рішення, оволодіти правилами деонтології та медичної етики. Практика є досить важливим етапом пізнавальної діяльності як елемент матеріалізованої дії, критерій істинності знань. Треба також наголосити, що підготовка студента під час проходження лікарської практики спрямована на формування мотиваційної, когнітивної та операційної складових подальшого професійного розвитку [1, 4]. Проведення виробничої практики на п'ятому курсі медичного факультету ведеться за концепцією постійної співпраці керівників практики та студентів, при організації якої оцінюється початковий рівень знань, ставиться завдання їх закріплення і розвитку, а наприкінці – кінцевий контроль ступеня оволодіння, який відіграє вирішальну роль для наступного етапу – інтеграції умінь та навичок, самостійно поглибленого обстеження та лікування хворих, та безпосередньої підготовки до державної атестації.

Згідно з новим навчальним планом виробнича лікарська практика з внутрішньої медицини проводиться впродовж навчального року. Викладач кафедри здійснює загальне керівництво, відповідає за взаємодію з органами практичної охорони здоров'я, проводить консультативно-пояснювальну роботу серед лікарів-кураторів і студентів, здійснює контроль та підбиття підсумків. Щодо методологічного об-

ґрунтування виробничої практики зі спеціальності, нами визначено три основні напрямки навчання: по-перше, формування клінічного мислення, по-друге, відпрацювання практичних навичок, по-третє, засвоєння культури спілкування з хворим. Разом із лікарем-куратором студент проводить первинне обстеження, визначає попередній діагноз, розбирає можливі варіанти лікування і вибирає найбільш прийнятний. Наступний рівень оволодіння спеціальністю – відпрацювання практичних навичок, а саме клінічних маніпуляцій, згідно із запропонованим переліком, який висвітлений у програмі виробничої лікарської практики. Нарешті, не менш важливою складовою професійного навчання, якій необхідно приділяти увагу під час проходження практики, є формування людських якостей відповідно до фаху лікаря, а саме здатності контролювати себе, володіти емоціями, адекватно поводити себе в ситуаціях стресу. Досвід свідчить, що найбільш успішною формою виховної роботи зі студентами є співбесіди з питань лікарської етики та деонтології, ілюстровані конкретними клінічними прикладами [1, 2].

Студенти п'ятого курсу медичного факультету проходять виробничу лікарську практику з внутрішньої медицини на базі поліклінік міста. Поточний контроль студентів у відділеннях поліклінік здійснюється керівниками – викладачами практики від кафедр навчального закладу та керівниками виробничої практики від медичного закладу. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики. Оцінювання попереднього дня практики здійснюється на наступний день за результатами практичної діяльності студента та за якістю заповнення щоденника практики, згідно критеріїв розроблених на кафедрі.

Логічним підсумком завершення проходження студентами виробничої практики з внутрішньої медицини є складання ними підсумкового модульного контролю. Проведення практики впродовж року надає можливість викладачам кафедри допомогти у виникненні нагальних проблем студентам, а також здійснити більш чіткіший контроль за дисципліною, з відвідуванням впродовж модуля. Це вказує на гармонійну і завершену співпрацю між викладачами і студентами і є однією з умов успішного впровадження Болонського процесу в виробничу лікарську практику. Також особливий позитивний результат на засвоєння переліку необхідних практичних навичок має постійна самостійна та під контролем викладачів робота в навчально-практичному центрі «Медицина». Під час проведення модульного контролю студенти демонструють набуті вміння та знання шляхом вирішення двох ситуаційних задач та демонстрації виконання практичних навичок. При вирішенні ситуаційних задач студенти обґрунтовують та формулюють клінічний діагноз, трактують принципи лікування, профілактики та невідкладної допомоги.

Виходячи з усього вищесказаного, переоцінити роль якісної організації виробничої практики на медичному факультеті, як можливості закріплення практичних навичок у реальних професійних умовах, неможливо. Більше того, цілком зрозуміла необхідність перебудови системи її проведення згідно з вимогами Болонської декларації, яка успішно впроваджена на п'ятому курсі медичного факультету на кафедрі внутрішньої медицини №2 та медсестринства.

Література

1. Місце та роль самостійної роботи студента в кредитно-

модульній системі організації навчального процесу. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку / В. М. Ждан, О.В. Бобирьов, С.М. Ніколаєнко [та ін.] // Освіта України. – 2005. - №24. – С.4-8.

2. Ніколаєнко С.М. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку / С.М. Ніколаєнко // Освіта України. – 2005. - №24. – С.4-8.

3. Болонський процес і система організації практичної підготовки студентів / Є. М. Нейко, Л. В. Глушко, М. І. Мізюк [та ін.] / Медицина освіти. – 2007. – №2. – С. 56–58.

4. Казаков В. Н. Дистанційне навчання в медицині / В. Н. Казаков, В. Г. Климовицкий, А.В. Владзимирский. – Донець: ООО “Норд”, 2005. –80 с

Юсипчук У.В., Мергель Т.В., Галюк Н.М.

Производственная врачебная практика с внутренней медицины у студентов пятого курса медицинского факультета

Ивано-Франковский национальный медицинский университет, Украина

Резюме. В статье показано, что проведение производственной практики на пятом курсе медицинского факультета ведется по концепции постоянного сотрудничества руководителей практики и студентов, при организации которой оценивается начальный уровень умений и навыков, ставится задача их закрепления и развития, а в конце итоговый контроль степени овладения, который играет решающую роль для следующего этапа - интеграции

знаний, умений и навыков, самостоятельно углубленного обследования и лечения больных, и непосредственной подготовки к государственной аттестации. Важную роль играет тот факт, что студенты проходят производственную практику в течение семестра, что позволяет теснее сотрудничать с руководителями со стороны преподавателей кафедры.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, внутренняя медицина, производственная практика, поточный контроль, итоговый модульный контроль.

U.V. Yusyupchuk, T.V. Merhel, N.M. Halyuk

Practical Training in Internal Medicine by the 5-th Year Students of Medical Faculty

The Department of Internal Medicine №2 and Nursing
Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The article proves that practical training of the 5th year students is based on the constant interaction between students and supervisors, which facilitates the process of acquiring necessary skills and implies assessment of initial and final students' skills essential for knowledge integration, patient management and exam preparation. Practical training takes place during the semester, which contributes to closer cooperation with department staff.

Key words: credit and module system, internal medicine, practical training, routine testing, final module testing.

Надійшла 24.11.2014 року.